

Як зарічненські села змінювали свої назви

НАШ КРАЙ

МИ часто чуємо, навіть донині інколи читаємо в пресі, що наш район називають Зарічнянським. А коли ж він став Зарічненським? Напевне, таке питання цікавить і моїх земляків. І не тільки район змінив свою назву, а й багато інших маленьких сіл. Про це я дізналася в багатьох архівних документах Рівненського облвиконкому.

Знайшла також свідчення, що села нинішнього Зарічненського району відносилися до Сарненського повіту. Коли Указом Президії Верховної Ради УРСР від 4 грудня 1939 року було створено Ровенську область, вона мала 5 повітів: Ровенський, Дубнівський, Здолбунівський, Костопільський та Сарненський. До Сарненського повіту увійшли села таких волостей: Кухотської Воли, Морочнянської, Витчівської Пінського повіту та Висоцька й Березівська Столінського повіту БССР.

У січні 1940 замість повітів та волостей було створено 30 районів. Із Бродницької, Морочнівської та Кухотсько-Вольської волостей Сарненського повіту було утворено Морочнівський район. У 1946 році Погост Зарічний перейменовано на Зарічне, а Морочнівський район – у Зарічнянський. 29 березня 1946 року Президія Верховної Ради УРСР приймає Указ «Про впорядкування існуючих назв районів та районних центрів Ровенської області». У ньому вказувалося: «Іменувати Морочнівський район відповідно до назви його центру Зарічнянським».

Цей район проіснував до січня 1959 року. Указом Президії Верховної Ради УРСР від 22 січня 1959 року 11 районів було ліквідовано. Дубровицький і Зарічненський райони ввійшли до Висоцького.

Указом Президії Верховної Ради УРСР від 30 грудня 1962 року було проведено укрупнення



року було проведено укрупнення районів. Зарічненський та Володимирецький райони приєднали до Дубровицького. 12 жовтня 1965 року, відповідно до українського правопису, було внесено зміни в найменування окремих сільських рад. Тоді Зарічненську селищну раду було перейменовано в Зарічненську, Морочнівську – у Морочненську. 8 грудня 1966 року, шляхом подальшого розукрупнення, було створено додатково 3 райони, серед них і Зарічненський. Ось так часто змінювалася назва та приналежність нашого району.

За архівними документами можна прослідкувати й незavidну долю окремих населених пунктів, і розквіт окремих сіл. У липні 1976 року було виключено з облікових даних село Нивки Нобельської сільської ради. У грудні 2005 року зафіксовано дані про виключення з облікових даних села Парська. Не одне поліське село перестало існувати...

А у вересні 1985 року взято на облік віднесені раніше до неперспективних села Лисичин Борівської та Радове Кухченської сільських рад. У 1986 перестали бути неперспективними села Річки Перекальської сільради та Канава Дібрівської сільради, бо в цих селах збільшилася кількість жителів. Указом Президії ВР УРСР від 9 березня 1987 року село Канава перейменоване на

село Зелена Діброва.

Відбувалося й об'єднання окремих сіл: у 1985 з'єдналися воедино Задовже та Кутинок Кутинської сільради, а вже в 1989 році Кутинок знову став самостійним селом. У 1986 році об'єдналися Котира та Радовель Нобельської сільради.

Змінювалося й підпорядкування сіл різним сільрадам. Так, моє рідне село Новосілля від початку свого існування було пов'язане із селом Храпин, з встановленням радянської влади належало до Храпинської сільської ради. Згодом було віднесене до Кухченської сільської ради, ще пізніше – до Кухотськовільської.

Скільки ж проблем мали мої односельці тоді, повідує «Заява секретарю партійного комітету Дубровицького виробничого колгоспно-радгоспного управління від первинної парторганізації та правління колгоспу «Радянське Полісся» Дубровицького району».

У ній іде мова про розукрупнення Кухотсько-Вільської сільської ради, куди увійшли села Острівськ, Кухче та Новосілля. Наводяться переконливі аргументи для того, аби відокремити ці села: «При розукрупненні колгоспів у 1959 році були розукрупнені і сільські ради. Потім вияснилося, що розукрупнення було

зроблено неправильно, і в 1962 році цей колгосп був розукрупнений на два, а сільська рада залишилася одна.

Між селами Кухче та Кухотська Воля не було доброї дороги. Сільська рада Кухітської Волі для жителів сіл Новосілля та Кухче розташована незручно, зовсім у стороні, а інші заклади, такі як пошта, сепараторний пункт, лікарня, ССТ знаходяться за 17 км від села Кухче та за 19 км від села Новосілля. Для того, щоб отримати посылку або поштовий переказ, треба витратити 2 дні: один, щоб піти отримати довідку в сільській раді, а другий, щоб отримати посылку. Крім того, голлову сільради не завжди можна застати, бо він має й іншу роботу. У нас є багато одиноких і багатодітних матерів, які отримують гроші на пошті, і їм доводиться ходити за грішми за 17 – 19 км», - йдеться в документі.

Прохання кухченців та новосельців згодом виконали, й знову було створено Кухченську сільську раду, яка існує й донині.

Я з острахом читаю повідомлення про нові територіальні зміни, які передбачаються в Україні. Так хочеться, щоб ці експерименти із об'єднанням сіл не наробили нам нового клопоту...

**Валентина Тумаш,
краєзнавець**